

Zagnieva_Khabalova_3

Зангиева_Хабалова_3

Zangieva Alla, Khabalova Zemfira, Aguzarova Fatima, Darchieva Madina

Загниева Алла, Хабалова Земфира, Агузарова Фатима, Дарчиева Мадина

Interlinearized by Yulia Mazurova in 2013

Глоссировали: Юлия Мазурова (янв. 2013)

1 **Зангиева Алла : Разәй әрбадтыстәм , сывәллон мә**
Зангиева Алла раз -әй әр- бадт -ыстәм сывәллон мә=
Zagnieva Alla front ABL PV sit PST.INTR.1PL child POSS.1SG=

разы , әмәә афтә ... Это еще ... Бирә нәма цыди , йер
раз -ы әмәә афтә Это еще бирә нәма цыд -и йер
front GEN and so a.lot.of not.yet go PST.INTR.3SG now

сорок дней уыдис , фәләә это вот сорок дней мы шестого августа
сорок дней уыд -ис фәләә это вот сорок дней мы августа
days be PST.INTR.3SG but this days

сделали , шестого сентября , а это было где-то в конце августа .
а это августа
this

We sat down ahead, the child next to me, and so ... That's ... not much time had passed, the fortieth day had already passed, but the fortieth day we had made on the sixth of August, the sixth of September, and it was sometime in late August .

2.1 **Әмәә куы бахызтән әмәә куы ‘ рбадтән , уәд**
әмәә куы ба- хыз -тән әмәә куы р- бад -тән уәд
and when PV climb PST.INTR.1SG and when PV sit PST.INTR.1SG then

уже автобус , маршруткә йе ‘ дзаг уыди , әмәә шофыр
уже автобус маршруткә йе= дзаг уыд -и әмәә шофыр
already bus bus POSS.3SG= full be PST.INTR.3SG and driver

чи у , уый бауади әмәә йед чи
чи у уый ба- уад -и әмәә йед чи
who be.PRS.3SG DemDist.NOM PV come out PST.INTR.3SG and HES who

у , уый фәхуыссын кодта , радио .
у уый фә- хуыс -ын код -т -а радио
be.PRS.3SG DemDist.GEN PV sleep INF do TR PST.TR.3SG radio

And when I went in and sat down, the bus had already been full, and the driver came up quickly and turned it off, the radio.

2.2 **Әмәә фәстейы сйед кодтой , ну молодые ребята сидели**
әмәә фәсте -йы с- йед код -т -ой ну
and at the back GEN PV HES do TR PST.TR.3PL HES

сзади	, æмæ	, дам	, скæ		, дам-ма	йæ	
сзади	æмæ	=дам	с- кæ		=дам -	=ма	=йæ
	and	=CIT	PV do.IMP.2SG		=CIT	=yet	=3SG.ENCL.GEN

And behind... well, young men sat in the back, and they said, well, turn it on.

3 Æмæ ахæм йед скодта		шофыр	, æмæ афтæ зæгъы	
æмæ ахæм йед с- код -т -а		шофыр	æмæ афтæ зæгъ -ы	
and such HES PV do TR PST.TR.3SG		driver	and so say PRS.3SG	

æгъдау	, дам	, фесæфтат		, ирон æгъдау	, æрбакæсут	
æгъдау	=дам	фе- сæфт -ат		ирон æгъдау	æрба- кæс -ут	
custom	=CIT	PV destroy PST.TR.2PL		Ossetic custom	PV look PRS.2PL	

дам-ма	машинаæмæ	уый		... Мне до сих пор ... я когда
=дам -	=ма	машинаæ -мæ	уый	до сих я
=CIT	=yet	car ALL	DemDist.NOM	before

вспоминаю	, йер дæр мæ	зæрдæ куыддæр	... Æгъдау нæма
	йер =дæр мæ=	зæрдæ куыддæр	æгъдау нæма
	now =PTCL POSS.1SG=	heart as.soon.as	custom not.yet

фесæфтис		, сæрбæттæнæй		, просто сæрбæттæнæй	адæм
фе- сæфт -ис		сæр бæтт -æн -æй		просто сæр бæтт -æн -æй	адæм
PV perish PST.INTR.3SG		head bind INF2 ABL		head bind INF2 ABL	people
		kerchief		kerchief	

ма	, тем более сау	сæрбæттæнæй		, кæнынц тынг æфсæрмы	
=ма	сау	сæр бæтт -æн -æй		кæн -ынц тынг æфсæрм -ы	
=yet	black	head bind INF2 ABL		do PRS.3PL very shame GEN	
		kerchief			

And so the driver [got angry], and said, that agdau [tradition] had disappeared, Ossetian agdau, look, she is in the car... I still ... When I remember that, even now, my heart somehow ... Agdau has not disappeared, people still feel shy before the kerchiefs, especially mourning kerchiefs.

4.1 Æмæ йæ	разы æфсæрмы	
æмæ йæ=	раз -ы æфсæрм -ы	
and POSS.3SG=	front GEN shame GEN	

And feel shy before it...

4.2 Йер тæккæ дæр ма гъе уый	тынг хъахъхъæнынц	...
йер тæккæ =дæр =ма гъе уый	тынг хъахъхъæн -ынц	
now exactly =PTCL =yet well DemDist.GEN	very guard PRS.3PL	

саударæгы

сау дар	-æг	-ы
black hold,keep	PTCP.PRS	GEN

And even now people take care of ... the person wearing mourning.

4.3 Йæ	разы дзургæ дæр ничи скæндзæн	, æвзæр
йæ=	раз -ы дзур -гæ =дæр ничи с- кæн -дзæн	æвзæр
POSS.3SG=	front GEN talk CONV =PTCL nobody PV do FUT.3SG	bad

дæр	нæ	зæгъдзæн	,	хъæр	дæр	ничи	скæндзæн	,	æмæ	ма
=дæр	нæ	зæгъ -дзæн		хъæр	=дæр	ничи	с- кæн -дзæн		æмæ	=ма
=PTCL	NEG	say FUT.3SG		shout	=PTCL	nobody	PV do FUT.3SG		and	=yet

нæм	гъе	уыцы	æгъдæуттæ	,	гъе	уыцы	æгъдау	ма	нæм
=нæм	гъе	уыцы	æгъдæу -ттæ		гъе	уыцы	æгъдау	=ма	=нæм
=1PL.ENCL.ALL	well	that	custom PL		well	that	custom	=yet	=1PL.ENCL.ALL

ис .
ис
EXST

No one will say anything [inappropriate], anything bad, and will not speak loudly, and yet these traditions, this tradition we still keep.

4.4	Æмæ	гъе	уый	ма	...	ахæм	гъе	уæд	куыддæр	...	мæгъа	...	За
	æмæ	гъе	уый	=ма		ахæм	гъе	уæд	куыддæр		мæгъа		
	and	well	DemDist.NOM	=yet		such	well	then	as.soon.as		I don't know		

душу тогда взяло то , что вот так он поступил .
то что вот так

And yet this is the case then ... somehow... I do not know ... It cut to my heart, his behavior.

4.5 Бирæ ...
бирæ
a.lot.of

A lot ...

5.1	Йер	ма	нæм	тынг	æгъдау	дæттынц
	йер	=ма	=нæм	тынг	æгъдау	дæтт -ынц
	now	=yet	=1PL.ENCL.ALL	very	custom	give PRS.3PL

саударæгæн	,	гъе	уый	нæм	...	Стæй
сау дар -æг -æн		гъе	уый	=нæм		стæй
black hold,keep PTCP.PRS DAT		well	DemDist.NOM	=1PL.ENCL.ALL		then

зианджынтæн	,	фæлæ	иннæтæ	...	Йер	чындзæхсæвтæ
зиан -джын -т -æн		фæлæ	иннæ -т -æ		йер	чындз æхсæв -т -æ
misfortune ADJ PL DAT		but	other PL NOM		now	bride night PL NOM
						wedding

йедтæ	афтæ	æгъдауджын	нал	сты	,	раздæр	куыд
йед -т -æ	афтæ	æгъдау -джын	нал	сты		раздæр	куыд
HES PL NOM	so	custom ADJ	no.longer	be.PRS.3PL		in.the.beginning	how

уыдысты	,	афтæ	.
уыд -ысты		афтæ	
be PST.INTR.3PL		so	

There is still a very strong tradition in relation to someone who is in mourning, we have ... And for those who have lost a close relative, but the other [traditions] ... The weddings are not so traditional, as they were before.

5.2 **Фæлæ ма нæм зиан у тынг кадджын** .
 фæлæ =ма =нæм зиан у тынг кад -джын
 but =yet =1PL.ENCL.ALL dead be.PRS.3SG very esteem ADJ

But the funerals are organized according to the tradition.

5.3 **Гъе уый ма нæм баззæди** , **æмæ**
 гъе уый =ма =нæм ба- ззæд -и æмæ
 well DemDist.NOM =yet =1PL.ENCL.ALL PV stay PST.INTR.3SG and

иннæтæ дæр фæстæмæ куы раздæхиккой , **уый**
 иннæ -т -æ =дæр фæстæмæ куы р- аздæх -иккой уый
 other PL NOM =PTCL back if PV return OPT.3PL DemDist.GEN

нæ бæргæ фæндид бирæты .
 =нæ бæргæ фæнд -ид бирæ -т -ы
 =1PL.ENCL.ABL of course want OPT.3SG a.lot.of PL GEN

This tradition still remains, and if other [traditions] were revived, a lot of people would like it, of course.

6.1 **Мадина : Мæнæ чындзæхсæвы хуыз нæ**
 Мадина мæнæ чындз æхсæв -ы хуыз =нæ
 Madina there,that.is bride night INESS wedding veil =1PL.ENCL.ABL
 wedding

фæисынц , уый кæстæр вæййы , **нæ ?**
 фæ- ис -ынц уый кæстæр вæйй -ы нæ
 PV take off PRS.3PL DemDist.GEN younger happen PRS.3SG PTCL

Madina: When the wedding veil is removed, this action is done by the youngest, right?

6.2 **Кæстæр фæисы хуыз ?**
 кæстæр фæ- ис -ы хуыз
 younger PV take off PRS.3SG wedding veil

Junior takes off the veil?

6.3 **Æмæ хуызисгæйæ цы фæдзуры** ?
 æмæ хуыз ис -гæ =йæ цы фæ- дзур -ы
 and wedding veil take off CONV =3SG.ENCL.GEN what PV talk PRS.3SG

And what does he say doing this?

7 **Хабалова Земфира : Фараст лæппуйы æмæ иу цъæх чызг** .
 Хабалова Земфира фараст лæппу -йы æмæ иу цъæх чызг
 Khabalova Zemfira nine boy GEN and one blue girl

Khabalovaa Zemfira: Nine boys and one gray [gray-eyed] girl.

8 **Мадина : Æндæр ницы ?**
 Мадина æндæр ницы
 Madina other nothing

Madina: Nothing else?

9 **Хабалова Земфира** : **Фарн** , **фарн** **фæцæуы** ... **йед** , **мæнæ**
Хабалова Земфира фарн фарн фæ- цæу -ы йед мæнæ
Khabalova Zemfira grace grace PV go PRS.3SG HES there,that.is

сæрызæды **хæцъыл** ...
сæр -ы зæд -ы хæцъыл
head GEN angel GEN flag

Khabalova Zemfira: Farne, farne comes ... this wedding flag...

10.1 **Зангиева Алла** : **Фараст сæ** **цæмæн** **скодтай** ?
Зангиева Алла фараст =сæ цæмæн с- код -т -ай
Zagnieva Alla nine =3PL.ENCL.GEN why PV do TR PST.TR.2SG

Zangieva Alla: Why nine did you say?

10.2 **Авд уыдис** .
авд уыд -ис
seven be PST.INTR.3SG

It was seven.

11.1 **Хабалова Земфира** : **Авд лæппуйы æмæ иу цъæх чызг** .
Хабалова Земфира авд лæппу -йы æмæ иу цъæх чызг
Khabalova Zemfira seven boy GEN and one blue girl

Khabalova Zemfira: Seven boys and a gray [gray-eyed] girl.

11.2 **Æмæ йын йæ сæрыл мæнæ афтæ уæд вот эту**
æмæ =йын йæ= сæр -ыл мæнæ афтæ уæд вот
and =3SG.ENCL.DAT POSS.3SG= head SUPER there,that.is so then

фату снимают æмæ йын æй ...
фату æмæ =йын =æй
and =3SG.ENCL.DAT =3SG.ENCL.GEN

And then this veil is removed off her head and she ...

12 **Мадина** : **Цыргъæй** , **нæ** ?
Мадина цыргъ -æй нæ
Madina sharp ABL PTCL

Madina: By the sharp [flag], right?

13 **Хабалова Земфира** : **О** , **æмæ йын** **гъе уæд фæкувынц** ,
Хабалова Земфира о æмæ =йын гъе уæд фæ- кув -ынц
Khabalova Zemfira yes and =3SG.ENCL.DAT well then PV pray PRS.3PL

авд лæппуйы æмæ иу цъæх чызг , **зæгъгæ** .
авд лæппу -йы æмæ иу цъæх чызг зæгъ -гæ
seven boy GEN and one blue girl say CONV

Khabalova Zemfira: Yes, and then pray so, seven boys and one gray [gray-eyed] girl, they say.

фæкæнынц	,	уæд	.
фæ- кæн -ынц		уæд	
PV do PRS.3PL		then	

14.2	Уый	...	не	для	того	,	чтобы	...	фæлæ	гъе	уымæй	размæ
	уый		не		того				фæлæ	гъе	уым	-æй раз -мæ
	DemDist.NOM								but	well	DemDist	ABL front ALL

15 **Хабалова Земфира** : **Æмбæрзт ваййы** .
 Хабалова Земфира æмбæрзт вайй -ы
 Khabalova Zemfira cover happen PRS.3SG

16.1	Зангиева Алла	:	Æмбæрт вæййы	,	æмæ йæ	ничи
	Зангиева Алла		æмбæрт вæйй -ы		æмæ =йæ	ничи
	Zagnieva Alla		cover happen PRS.3SG		and =3SG.ENCL.GEN	nobody

æй	...	гъе	уæд	сын	бар	вæййы	кæсын
=æй		гъе	уæд	=сын	бар	вæйй -ы	кæс -ын
=3SG.ENCL.GEN		well	then	=3PL.ENCL.DAT	permission	happen PRS.3SG	look INF

16.2	Уымæй	размæ	–	нæ
	уым -æй	раз -мæ		нæ
	DemDist ABL	front ALL		NEG

Before that – it is not.

17 **Мадина** : **Æмæ йер хуызисæг** , **чи уа**
 Мадина Æмæ йер хуыз ис -æг чи уа
 Madina and now wedding veil take off PTCP.PRS who be.SBJV.3SG

уый уыйфæстæ чындзæн йе ‘ **фсымæрыл нымæд**
 уый уый фæстæ чындз -æн йе= фсымæр -ыл нымæд
 DemDist.GEN DemDist.GEN after bride DAT POSS.3SG= brother SUPER count

у , **нæ** ?
 у нæ
 be.PRS.3SG PTCL

Madina: And the one who removes the veil, then counts as the bride's brother, yes?

18.1 **Зангиева Алла** : **О** .
 Зангиева Алла о
 Zagnieva Alla yes

Zagnieva Alla: Yes.

18.2 **Гъе уый фæстæ йын и бар цауын**
 гъе уый фæстæ =йын и бар цау -ын
 well DemDist.NOM after =3SG.ENCL.DAT EXST permission go INF

æддæмæ дæр .
 æддæ -мæ =дæр
 outside ALL =PTCL

Then she is allowed to go out to the people.

19 **Мадина** : **Чындзæн** ?
 Мадина чындз -æн
 Madina bride DAT

Madina: Bride?

20 **Зангиева Алла** : **О** , **цалымæ йын йæ хуыз нæ**
 Зангиева Алла о цалымæ =йын йæ= хуыз нæ
 Zagnieva Alla yes until =3SG.ENCL.DAT POSS.3SG= wedding veil NEG

сисой , **уæдмæ йын æддæмæ цауыны бар**
 с- ис -ой уæдмæ =йын æддæ -мæ цау -ын -ы бар
 PV take off SBJV.3PL until.then =3SG.ENCL.DAT outside ALL go INF GEN permission

нæй .
 нæй
 EXST.NEG

Zagnieva Alla: Yes, as long as the veil is not taken off, until then she cannot go out.

21 **Мадина** : **Æмæ йæ фыццаг бон** , **куы йæ**
 Мадина Æмæ =йæ фыццаг бон куы =йæ
 Madina and =3SG.ENCL.GEN first day when =3SG.ENCL.GEN

æрхæссынц	,	уæд	ын		нæ		сисынц	
æр- хæсс -ынц		уæд	=ын		=нæ		с- ис -ынц	
PV carry PRS.3PL		then	=3SG.ENCL.DAT		=1PL.ENCL.ABL		PV take off PRS.3PL	

йæ	хуыз	?
йæ=	хуыз	
POSS.3SG=	wedding veil	

Madina: And on the first day, when she is brought to her new home, the veil is taken off?

22 **Зангиева Алла : Нæа** .
 Зангиева Алла нæа
 Zagnieva Alla NEG

Zangieva Alla: No

23.1 **Мадина : Нæа ?**
 Мадина нæа
 Madina NEG

Madina: No?

23.2 **Уæдæ ?**
 уæдæ
 so

But how?

24 **Зангиева Алла : Дыккаг бон** .
 Зангиева Алла дыккаг бон
 Zagnieva Alla second day

Zangieva Alla: On the second day.

25.1 **Хабалова Земфира : Дыккаг бон , мыды къус куы**
 Хабалова Земфира дыккаг бон мыд -ы къус куы
 Khabalova Zemfira second day honey GEN cup when

байуары	,	уæд	,	мыды	къусы	размæ	.
бай- уар -ы		уæд		мыд -ы	къус -ы	раз -мæ	
PV distribute PRS.3SG		then		honey GEN	cup GEN	front ALL	

Khabalova Zemfira: On the second day, when she gives away a bowl of honey, then, before she gives away a bowl of honey.

25.2 **Йæ хуыз ын сисынц , стæй уæд**
 йæ= хуыз =ын с- ис -ынц стæй уæд
 POSS.3SG= wedding veil =3SG.ENCL.DAT PV take off PRS.3PL then then

мыды	къус	райуары	.
мыд -ы	къус	рай- уар -ы	
honey GEN	cup	PV distribute PRS.3SG	

First her veil is removed, then she gives away the bowl of honey.

26.1 Зангиева Алла : Вообщe , мыды кьус дыууæ хатты
 Зангиева Алла Вообщe мыд -ы кьус дыууæ хатт -ы
 Zagnieva Alla in general honey GEN cup two time GEN

фæкæнынц .
 фæ- кæн -ынц
 PV do PRS.3PL

Zagnieva Alla: Actually, the cup of honey is made twice.

26.2 Куы ‘ рбацæуы , уæд йæ цæгатай
 куы рба- цæу -ы уæд йæ= цæгат -ай
 when PV go PRS.3SG then POSS.3SG= wife's relatives ABL

æрбахæссы мыды кьус , æмæ уый байуары
 æрба- хæсс -ы мыд -ы кьус æмæ уый бай- уар -ы
 PV carry PRS.3SG honey GEN cup and DemDist.NOM PV distribute PRS.3SG

мыггаджы , мыггаг уыцы , чындзæхсæвы бон мыггагæй чи
 мыггадж -ы мыггаг уыцы чындз æхсæв -ы бон мыггаг -æй чи
 clan GEN clan that bride night GEN day clan ABL who
 wedding

вæййы хистæртæй , уыдонæн .
 вæйй -ы хистæр -т -æй уыдон -æн
 happen PRS.3SG elder PL ABL DemDist.PL DAT

When she comes from her parents' house she brings a bowl of honey, and she hands it out to the senior members of the family who are present at the wedding day.

27.1 Дыккаг бон та скæны кæнгæ мад мыды кьус ,
 дыккаг бон =та с- кæн -ы кæн -гæ мад мыд -ы кьус
 second day =CONTR PV do PRS.3SG do CONV mother honey GEN cup

æмæ уыйимæ та уже изæры сыхы устыты
 æмæ уый -имæ =та уже изæр -ы сых -ы усты -т -ы
 and DemDist COMIT =CONTR already evening INESS block GEN woman PL GEN

æрбамбырд кæнынц , æмæ гъе уæд ын йæ
 æрба- мбырд кæн -ынц æмæ гъе уæд =ын йæ=
 PV gathering do PRS.3PL and well then =3SG.ENCL.DAT POSS.3SG=

хуыз сисынц .
 хуыз с- ис -ынц
 wedding veil PV take off PRS.3PL

On the second day the mother-in law makes the bowl of honey, and in the evening together with her [daughter-in-law] she hands it out to the neighbor old ladies, and her veil is removed.

27.2 Хуыз уый вот эта , уыцы наикда хуыйны , фата .
 хуыз уый вот уыцы хуыйн -ы
 wedding veil DemDist.NOM that be called PRS.3SG

Huyz – it is called, this cloak, veil.

27.3 **Æмæ гъе уæд ын ис , гъе уый фæстæ**
 æмæ гъе уæд =ын ис гъе уый фæстæ
 and well then =3SG.ENCL.DAT EXST well DemDist.NOM after

йын ...
 =йын
 =3SG.ENCL.DAT

And then she has, then she...

28 **Уымæй размæ йын уынгтæ мæрзынтæ**
 уым -æй раз -мæ =йын уынг -т -æ мæрз -ын -т -æ
 DemDist ABL front ALL =3SG.ENCL.DAT street PL NOM sweep INF PL NOM

йедтæ дæр нæ вæййы , йæ хуыз
 йед -т -æ =дæр нæ вæйй -ы йæ= хуыз
 HES PL NOM =PTCL NEG happen PRS.3SG POSS.3SG= wedding veil

ын куы сисынц , гъе уæд рацæуы дыккаг бон
 =ын куы с- ис -ынц гъе уæд ра- цæу -ы дыккаг бон
 =3SG.ENCL.DAT when PV take PRS.3PL well then PV go PRS.3SG second day

уынгтæ мæрзынмæ дæр , сыхæгтæн аххуыс кæнынмæ
 уынг -т -æ мæрз -ын -мæ =дæр сыхæг -т -æн а- ххуыс кæн -ын -мæ
 street PL NOM sweep INF ALL =PTCL neighbour PL DAT PV help do INF ALL

дæр ...
 =дæр
 =PTCL

Before that, she is not allowed to sweep street, and when her veil is taken off, the next day she comes out to sweep the street, to help neighbors...

29 **Хабалова Земфира : Ног чындз .**
 Хабалова Земфира ног чындз
 Khabalova Zemfira new bride

Khabalova Zemfira: Young daughter-in-law.

30.1 **Зангиева Алла : Ног чындз гъе уæд .**
 Зангиева Алла ног чындз гъе уæд
 Zagnieva Alla new bride well then

Zangieva Alla: Young daughter-in-law then.

30.2 **Уымæй размæ йын нæй æддæмæ цæуыны**
 уым -æй раз -мæ =йын нæй æддæ -мæ цæу -ын -ы
 DemDist ABL front ALL =3SG.ENCL.DAT EXST.NEG outside ALL go INF GEN

бар
бар
permission

Before that, she cannot go out.

31.1 **Мадина : Мыды кьус та куыд фæкæнынц ?**
Мадина мыд -ы кьус =та куыд фæ- кæн -ынц
Madina honey GEN cup =CONTR how PV do PRS.3PL

Madina: How is the bowl of honey made?

31.2 **Афтæ , æрмæст дæр дзы мыд вæййы ?**
афтæ æрмæст =дæр =дзы мыд вæйй -ы
so only =PTCL =3SG.ENCL.INESS honey happen PRS.3SG

Thus, is there only honey?

32.1 **Зангиева Алла : Нæа , царвимæ .**
Зангиева Алла нæа царв -имæ
Zagnieva Alla NEG melted butter COMIT

Zangieva Alla: No, with the melted butter.

32.2 **Æмбис – царв , æмбис та – мыд .**
æмбис царв æмбис =та мыд
half melted butter half =CONTR honey

Half - melted butter and half - honey.

32.3 **Æмæ гъе уыдон дзæбæх сымæнт .**
æмæ гъе уыдон дзæбæх сы- змæнт -*0
and well DemDist.PL.GEN good PV stir IMP.2SG

And they should be mixed well.

33 **Хабалова Земфира : Алы усæн дæр – йæхи уидыг ,**
Хабалова Земфира алы ус -æн =дæр йæ= хи уидыг
Khabalova Zemfira every woman DAT =PTCL POSS.3SG= REFL.GEN spoon

æмæ йын æй йæ дзыхы атъысс ,
æмæ =йын =æй йæ= дзых -ы а- тъысс -*0
and =3SG.ENCL.DAT =3SG.ENCL.GEN POSS.3SG= mouth INESS PV poke IMP.2SG

ома , адджын цард куыд кæна .
ома адджын цард куыд кæн -а
that is to say sweet life in.order.that do SBJV.3SG

Khabalova Zemfira: For every woman - her own spoon and give it to her, for her life to become sweet.

34 **Мадина : Æнгузтæ дæр ма дзы куы вæййы ?**
Мадина æнгуз -тæ =дæр =ма =дзы куы вæйй -ы
Madina walnut PL =PTCL =yet =3SG.ENCL.INESS EMPH happen PRS.3SG

Madina: Are there any nuts too?

35.1 **Хабалова Земфира** : **Æнгузтæ дæр дзы вæййы** ,
Хабалова Земфира æнгуз -тæ =дæр =дзы вæйй -ы
Khabalova Zemfira walnut PL =PTCL =3SG.ENCL.INESS happen PRS.3SG

адджын цард куыд кæна .
адджын цард куыд кæн -а
sweet life in.order.that do SBJV.3SG

Khabalova Zemfira: And the nuts too so that she lived sweetly.

35.2 **Чтобы жизнь была сладкой** .
жизнь

36.1 **Зангиева Алла** : **Йе** ‘ **рбацыдимæ адджын цард кæндзысты**
Зангиева Алла йе= рба- цыд -имæ адджын цард кæн -дзысты
Zagnieva Alla POSS.3SG= PV go COMIT sweet life do FUT.3PL

амæй фæстæмæ .
ам -æй фæстæ -мæ
DemProx ABL after ALL

Zagnieva Alla: With her arrival from now on everyone will live sweet life.

36.2 **Афтæтæ** .
афтæ -т -æ
so PL NOM

That's it.

36.3 **Фыццаг дзы хъуамæ йæхи æфсинæн**
фыццаг =дзы хъуамæ йæ= хи æфсин -æн
first =3SG.ENCL.INESS must POSS.3SG= REFL.GEN mother-in-law DAT

акæна , **авæра** , **чынды æмæ æфсин цæмæй адджын**
а- кæн -а а- вæр -а чынды æмæ æфсин цæмæй адджын
PV do SBJV.3SG PV put SBJV.3SG bride and mother-in-law in.order.to sweet

цард кæной , **кæрæдзийы куыд æмбарой** .
цард кæн -ой кæрæдзи -йы куыд æмбар -ой
life do SBJV.3PL RCP GEN in.order.that understand SBJV.3PL

First, she must give [the honey] to her mother-in-law, in order they live well, understand each other.

37 **Мадина** : **Скъæфгæ дæр-иу раздæр кодтой**
Мадина скъæф -гæ =дæр =иу раздæр код -т -ой
Madina kidnap CONV =PTCL =ITER in.the.beginning do TR PST.TR.3PL

мыды къус æви ныр байдыдтой ?
мыд -ы къус æви ныр ба- йдыд -т -ой
honey GEN cup or now PV begin TR PST.TR.3PL

Madina: Before, too, there was a tradition to steal the bowl of honey, or is it a new tradition?

38 **Зангиева Алла : О .**
 Зангиева Алла о
 Zagnieva Alla yes

Zangieva Alla: Yes.

39 **Мадина : Раздær дær-иу æй скъæфтой ?**
 Мадина раздær =дær =иу =æй скъæфт -ой
 Madina in.the.beginning =PTCL =ITER =3SG.ENCL.GEN kidnap PST.TR.3PL

Madina: It had to be stolen in the past?

40.1 **Хабалова Земфира : Раздær дær-иу æй**
 Хабалова Земфира раздær =дær =иу =æй
 Khabalova Zemfira in.the.beginning =PTCL =ITER =3SG.ENCL.GEN

скъæфтой
 скъæфт -ой
 kidnap PST.TR.3PL

Khabalova Zemfira: It had to be stolen in the past too.

40.2 **Иу-цалдær уæд гыццыл лæппутæ амбырд**
 иу - цал -дær уæд гыццыл лæппу -т -æ а- мбырд
 approximately how.many INDEF then small boy PL NOM PV gathering

вæййынц , æмæ йыл сæхи ныццæвынц
 вæйй -ынц æмæ =йыл сæ= хи ныц- цæв -ынц
 happen PRS.3PL and =3SG.ENCL.SUPER POSS.3PL= REFL.GEN PV strike PRS.3PL
 fall upon

æмæ йæ аскъæфынц
 æмæ =йæ а- скъæф -ынц
 and =3SG.ENCL.GEN PV kidnap PRS.3PL

Several little boys gather, rush to it and steal.

41 **Фатима Агузарова : Æмæ йæ куы аскъæфой , уæд**
 Фатима Агузарова Æмæ =йæ куы а- скъæф -ой уæд
 Fatima Aguzarova and =3SG.ENCL.GEN if PV kidnap SBJV.3PL then

та куыд кæнгæ у ?
 =та куыд кæн -гæ у
 =CONTR how do CONV be.PRS.3SG

Fatima Aguzarova: And when it was stolen, what to do?

42.1 **Зангиева Алла : Фæстæмæ йæ , фæстæмæ йæ**
 Зангиева Алла фæстæмæ =йæ фæстæмæ =йæ
 Zagnieva Alla back =3SG.ENCL.GEN back =3SG.ENCL.GEN

цæмæй æрбахæссой , куы рбахæссой , уæд æгъдау
 цæмæй æрба- хæсс -ой куы рба- хæсс -ой уæд æгъдау
 in.order.to PV carry PST.TR.3PL when PV carry PST.TR.3PL then custom

фæагурынц

фæ- агур -ынц
PV look.for PRS.3PL

Zangieva Alla: Back, it is to be brought back, when it was brought, they demand agdaу.

42.2 **Æмæ йын æфсинтæ хъуамæ скæной æртæ**
æмæ =йын æфсин -т -æ хъуамæ с- кæн -ой æртæ
and =3SG.ENCL.DAT hostess PL NOM must PV do PST.TR.3PL three

чъирийы , карк æмæ нозт , бæгæны .
чъири -йы карк æмæ нозт бæгæны
cake GEN chicken and drink beer

And the women who cook for the wedding should bake three pies; cook the chicken, drinks, beer.

42.3 **Æмæ йæ ома балхæдтой , фæстæмæ**
æмæ =йæ ома ба- лхæд -т -ой фæстæмæ
and =3SG.ENCL.GEN that is to say PV buy TR PST.TR.3PL back

йæ балхæдтой , фæстæмæ йæ
=йæ ба- лхæд -т -ой фæстæмæ =йæ
=3SG.ENCL.GEN PV buy TR PST.TR.3PL back =3SG.ENCL.GEN

балхæнынц гъе уыцы къус .
ба- лхæн -ынц гъе уыцы къус
PV buy PRS.3PL well that cup

And, that is, buy it back, buy back the bowl.

43.1 **Æмæ гъе уыцы къус хъуамæ баззайа бинонтæн .**
æмæ гъе уыцы къус хъуамæ ба- ззай -а бинон -т -æн
and well that cup must PV stay SBJV.3SG family PL DAT

And this bowl should remain in the family.

43.2 **Йер куы асæтта ... Мæнæ йедтæн ... Кочитæн**
йер куы а- сæтт -а мæнæ йед -т -æн Кочи -т -æн
now if PV break SBJV.3SG there,that.is HES PL DAT Kochiev PL DAT
Kochiev

æй асастой , æмæ сæ цард нæ
=æй а- саст -ой æмæ =сæ цард нæ
=3SG.ENCL.GEN PV break PST.TR.3PL and =3PL.ENCL.GEN life NEG

рауади

ра- уад -и
PV come out PST.INTR.3SG

But if it is broken ... These ... Kochievs' [bowl] was broken, and they didn't succeed in life.

43.3 **Æмæ гъе ныр гъе уыцы къус , мыды къус , куы**
æмæ гъе ныр гъе уыцы къус мыд -ы къус куы
and well now well that cup honey GEN cup when

асæтта	,	уæд уый	æвзæр йед у	...	нысан	,	æвзæр
a- сæтт -a		уæд уый	æвзæр йед у		нысан		æвзæр
PV break SBJV.3SG		then DemDist.NOM	bad HES be.PRS.3SG		sign		bad

нысан у
 нысан у
 sign be.PRS.3SG

And if the bowl, the bowl with honey, is broken, this ... this is a bad sign, a bad sign.

43.4 **Йер ыл ахъуыды кодтон** ...
 йер =ыл а- хъуыды код -т -он
 now =3SG.ENCL.SUPER PV thought do TR PST.TR.1SG

Now I think about it.

44 **Хабалова Земфира : Йер Кочитæн асасти** , **æмæ** ,
 Хабалова Земфира йер Кочи -т -æн а- саст -и æмæ
 Khabalova Zemfira now Kochiev PL DAT PV break PST.INTR.3SG and
 Kochiev

видишь , сæ лæппу амарди
 сæ= лæппу а- мард -и
 POSS.3PL= boy PV die PST.INTR.3SG

Khabalova Zemfira: Kochievs' [bowl] was broken, and you see their son died.

45.1 **Зангиева Алла : Хъуыды кæнут** , **Хъаныхъуаты лæппу**
 Зангиева Алла хъуыды кæн -ут Хъаныхъуа -т -ы лæппу
 Zangieva Alla thought do PRS.2PL Kanukov PL GEN boy

йæ ... æмæ йæ кæрæдзийæ раскъæф-баскъæф
 =йæ æмæ =йæ кæрæдзи -йæ ра- скъæф ба- скъæф
 =3SG.ENCL.GEN and =3SG.ENCL.GEN RCP ABL PV kidnap PV kidnap

кодтой
 код -т -ой
 do TR PST.TR.3PL

Zangieva Alla: Remember Kanukovs' boy... They snatched it out of each other hands.

45.2 **Æмæ йæ чидæр афтæ загъта** , **барæй**
 æмæ =йæ чи -дæр афтæ загът -а бар -æй
 and =3SG.ENCL.GEN who INDEF so say PST.TR.3SG will ABL

йæ асастой , чи та сын – гыццыл ,
 =йæ а- саст -ой чи =та =сын гыццыл
 =3SG.ENCL.GEN PV break PST.TR.3PL who =CONTR =3PL.ENCL.DAT small

дам , сын радтой , сæ зæрдæмæ нæ
 =дам =сын рад -т -ой сæ= зæрдæ -мæ нæ
 =CIT =3PL.ENCL.DAT give.PFV TR PST.TR.3PL POSS.3PL= heart ALL NEG

фæцыди	,	цы	,	дам	,	сын		радтой	,
фæ- цыд -и		цы		=дам		=сын		рад -т -ой	
PV go PST.INTR.3SG		what		=CIT		=3PL.ENCL.DAT		give.PFV TR PST.TR.3PL	

уый	,	æмæ	,	уыныс	,	куыд	рауади	.	...
уый		æмæ		уын -ыс		куыд	ра- уад -и		
DemDist.NOM		and		see PRS.2SG		how	PV come out PST.INTR.3SG		

And someone said, they broke it on purpose, and someone, well, little, [the ransom for it] was poor, they did not like what they were given, that is, and you see how it turned out - in fifteen years the misfortune happened.

46.1 **Тогда тынг смæсты сты бинонтæ , кæй**
 тынг с- мæсты сты бинон -т -æ кæй
 very PV angry be.PRS.3PL family PL NOM COMP

асастис		уый	.
а- саст -ис		уый	
PV break PST.INTR.3SG		DemDist.NOM	

The family got very angry then because it was broken.

46.2 **Æмæ загътой , цæй , уыдон , дам ,**
 æмæ загът -ой цæй уыдон =дам
 and say PST.TR.3PL what.GEN DemDist.PL.NOM =CIT

ницытæ		сты	.
ницы -т -æ		сты	
nothing PL NOM		be.PRS.3PL	

And they said, well, they say, it all means nothing.

46.3 **А вот через пятнадцать лет произошло большое несчастье , дети остались без**
 а вот лет дети

отца .

But fifteen years later there was a big disaster; children were left without their father.

46.4 **Значит , гъе уыдон сты иууылдæр ... Фыдæлтæ**
 значит гъе уыдон сты иууылдæр фыдæл -т -æ
 well DemDist.PL.NOM be.PRS.3PL all father PL NOM

йæ	,	æвæццагæн	,	сæ		цардæй	уыдтой		æмæ
=йæ		æвæццагæн		сæ=		цард -æй	уыд -т -ой		æмæ
=3SG.ENCL.GEN		maybe		POSS.3PL=		life ABL	see TR PST.TR.3PL		and

йæ		зыдтой	.
=йæ		зыд -т -ой	
=3SG.ENCL.GEN		know TR PST.TR.3PL	

So, all this ... from ancestors, probably, they watched the course of life and knew.

47 **Хабалова Земфира** : **Зæронд адæм йед уыдысты** ...
 Хабалова Земфира зæронд адæм йед уыд -ысты
 Khabalova Zemfira old people HES be PST.INTR.3PL

Khabalova Zemfira: Old people have been ...

48 **Зангиева Алла** : **Зонджын** .
 Зангиева Алла зонджын
 Zagnieva Alla clever

Zagnieva Alla: Clever.

49 **Хабалова Земфира** : **Ахуыргонд нæ уыдысты** , **фæлæ кæй**
 Хабалова Земфира ахуыр гонд нæ уыд -ысты фæлæ кæй
 Khabalova Zemfira study do.PTCP.PST NEG be PST.INTR.3PL but COMP

дзырдтой , **уыдон тынг раст уыдысты** , **алцыдæр**
 дзырд -т -ой уыдон тынг раст уыд -ысты алцыдæр
 talk TR PST.TR.3PL DemDist.PL.NOM very true be PST.INTR.3PL everything

тынг раст уыдысты , **алцыдæр** .
 тынг раст уыд -ысты алцыдæр
 very true be PST.INTR.3PL everything

Khabalova Zemfira: They were not educated, but everything they said, it was all correct, everything.

50.1 **Зангиева Алла** : **Йер мæнæн мæ фыд йед нæ уыди**
 Зангиева Алла йер мæнæн мæ= фыд йед нæ уыд -и
 Zagnieva Alla now I.DAT POSS.1SG= father HES NEG be PST.INTR.3SG

... **ахуыргонд нæ уыди** , **фыссын дæр нæ**
 ахуыр гонд нæ уыд -и фысс -ын =дæр нæ
 study do.PTCP.PST NEG be PST.INTR.3SG write INF =PTCL NEG

зыхта уæд .
 зыхд -т -а уæд
 know TR PST.TR.3SG then

Zagnieva Alla: My father was not ... was not educated, he even could not write.

50.2 **Афтæ рауади** , **æмæ йæ фыд раджы**
 афтæ ра- уад -и æмæ йæ= фыд раджы
 so PV come out PST.INTR.3SG and POSS.3SG= father long.time.ag

амарди , **æмæ йын цыппар æфсымæры æмæ хо**
 а- мард -и æмæ =йын цыппар æфсымæр -ы æмæ хо
 PV die PST.INTR.3SG and =3SG.ENCL.DAT four brother GEN and sister

баззадысты , **æмæ гъе уыдон** ... **Фыд куыста** ,
 ба- ззад -ысты æмæ гъе уыдон фыд куыст -а
 PV stay PST.INTR.3PL and well DemDist.PL.NOM father work PST.TR.3SG

хистæр æфсымæр куыста	,	æмæ уыдон	сахуыр
хистæр æфсымæр куыст -a		æмæ уыдон	с- ахуыр
elder brother work PST.TR.3SG		and DemDist.PL.NOM	PV study

кодтой

код -т -ой
do TR PST.TR.3PL

It turned out that his father died young, and he was left with his four brothers and a sister, and they... My father worked, the older brother worked, and those [younger] have learned.

51.1 **Чи дзы бухгалтер уыди**, **чи мастерæй**
 чи =дзы бухгалтер уыд -и чи мастер -æй
 who =3SG.ENCL.INESS accountant be PST.INTR.3SG who foreman ABL

куыста	,	чи дзы	...	Фæлæ ай	та
куыст -a		чи =дзы		фæлæ ай	=та
work PST.TR.3SG		who =3SG.ENCL.INESS		but DemProx.NOM	=CONTR

йæхæдæг баззæди	,	бæхтыл	куыста	,	æмæ
йæхæдæг ба- ззад -и		бæх -т -ыл	куыст -a		æмæ
PV stay PST.INTR.3SG		horse PL SUPER	work PST.TR.3SG		and

афтæмæй

афтæмæй
so

Someone became an accountant, someone worked as a master, others... And he left, he worked on horses, and so on.

51.2 **Средний Азимæ дæр ацыди**, **æмæ уырдыгæй дæр**
 Средний Ази -мæ =дæр а- цыд -и æмæ уырдыгæй =дæр
 Central Asia ALL =PTCL PV go PST.INTR.3SG and from.there =PTCL

æрвыста

æрвыст -a
send PST.TR.3SG

He went to Central Asia, and he sent [money] from there.

51.3 **Фæлæ ирон æгъдæуттæ æмæ ирон йедтæ афтæ**
 фæлæ ирон æгъдæу -ттæ æмæ ирон йед -т -æ афтæ
 but Ossetic custom PL and Ossetic HES PL NOM so

зыдта	,	æмæ мæнæ	гъе ныр цæхæрадоны	куыст дæр
зыд -т -a		æмæ мæнæ	гъе ныр цæхæрадон -ы	куыст =дæр
know TR PST.TR.3SG		and there,that.is	well now garden INESS	work =PTCL

... элементарно	,	нæ	,	æмæ йæ	зыдта	,	мæнæ
		нæ		æмæ =йæ	зыд -т -a		мæнæ
		PTCL		and =3SG.ENCL.GEN	know TR PST.TR.3SG		there,that.is

абон	у	нартхор	садзæн	бон	,	райсом	та	у	–	картоф
абон	у	нартхор	садз -æн	бон		райсом	=та	у		картоф
today	be.PRS.3SG	maize	plant INF2	day		morning	=CONTR	be.PRS.3SG		potato

But what the Ossetian customs and traditions is concerned, he [well] knew, even the work in the garden ... elementary, yes, he knew, that today was the day to plant corn, and tomorrow - for planting potatoes.

52.1 Мæнæ	къуыритæй-иу	æй	зыдта	,
мæнæ	къуыри -т -æй -	=иу	=æй	зыд -т -а
there,that.is	week PL ABL	=ITER	=3SG.ENCL.GEN	know TR PST.TR.3SG

къæлиндар	дæр	æй	нæ	хъуыдис	–	мæнæ	Ног
къæлиндар	=дæр	=æй	нæ	хъуыд -ис		мæнæ	ног
calendar	=PTCL	=3SG.ENCL.GEN	NEG	be.necessary	PST.INTR.3SG	there,that.is	new

аз	æрцыдис	,	æмæ	дыууæ	къуырийы	...	æмæ	йæ
аз	æр- цыд -ис		æмæ	дыууæ	къуыри -йы		æмæ	=йæ
year	PV go	PST.INTR.3SG	and	two	week GEN		and	=3SG.ENCL.GEN

хъуыды кодта	,	æмхæццæ	дæр	ын	никуы
хъуыды код -т -а		æм- хæццæ	=дæр	=ын	никуы
thought do TR PST.TR.3SG		together mixed	=PTCL	=3SG.ENCL.DAT	never
remember					

фесты

фе- сты

PV be.PRS.3PL

He knew them by week, the calendar was not necessary - it came the New year, and two weeks... And he remembered, never confused them.

52.2 Æмæ	мæнæ	дыууæ	къуырийы	...	йер	мæйтæ	дæр-иу
æмæ	мæнæ	дыууæ	къуыри -йы		йер	мæй -т -æ	=дæр =иу
and	there,that.is	two	week GEN		now	month PL NOM	=PTCL =ITER

æй	нæ	хъуыдис	...	йед	кæнын	...
=æй	нæ	хъуыд -ис		йед	кæн -ын	
=3SG.ENCL.GEN	NEG	be.necessary	PST.INTR.3SG	HES	do	INF

And two weeks ... even a month he did not have ... [to know] ...

53.1 Мæнæ	цыппар	къуырийы	рацыдис	,	æмæ	йер	ацы
мæнæ	цыппар	къуыри -йы	ра- цыд -ис		æмæ	йер	ацы
there,that.is	four	week GEN	PV go	PST.INTR.3SG	and	now	DemProx

мæй **фæцис**

мæй фæцис

month PV+be.PRS.3SG

finish

Four weeks have passed, and now this month is over.

53.2 **Ахæм** **память ын** **уыдис** , **æмæ** **сæ**
 ахæм =ын уыд -ис æмæ =сæ
 such =3SG.ENCL.DAT be PST.INTR.3SG and =3PL.ENCL.GEN

иууылдæр **хъуыды кодта** .
 иууылдæр хъуыды код -т -а
 all thought do TR PST.TR.3SG
 remember

He had that memory, he remembered everything.

53.3 **Æмæ** **гъе** **уый** **тынг хорз** **хъуыды кæнын** .
 æмæ гъе уый тынг хорз хъуыды кæн -ын
 and well DemDist.NOM very good thought do PRS.1SG
 remember

And I remember it very well.

54.1 **Мæнæ** **афтæ** **нæ** **фæзæгъынц** , **Куадзæны** **ницы** **кусæн**
 мæнæ афтæ нæ фæ- зæгъ -ынц Куадзæн -ы ницы кус -æн
 there,that.is so NEG PV say PRS.3PL Easter INESS nothing work INF2

ис , **Куадзæны-иу** **нæ** **сыстын** **кодта**
 ис Куадзæн -ы - =иу =нæ сы- ст -ын код -т -а
 EXST Easter INESS =ITER =1PL.ENCL.GEN PV stand.up INF do TR PST.TR.3SG

, **æмæ-иу** **райсомæй** **раджы** **мамæ** **скодта** **хыссæ** **æмæ**
 æмæ =иу райсом -æй раджы мамæ с- код -т -а хыссæ æмæ
 and =ITER morning ABL early mom PV do TR PST.TR.3SG dough and

кодта **хæринагтæ** **сихормæ** , **мах** **та** **иуæндæс**
 код -т -а хæринаг -т -æ сихор -мæ мах =та иуæндæс
 do TR PST.TR.3SG food PL NOM lunch ALL we.NOM =CONTR eleven

сахатмæ , **дæс** **сахатмæ** **хъуамæ** **ныссагътаиккам** **картоф** .
 сахат -мæ дæс сахат -мæ хъуамæ ныс- сагът -аиккам картоф
 hour ALL ten hour ALL must PV plant CNTRF.1PL potato

They say, at Easter you cannot do anything, he waked us up early at Easter , and early in the morning my mother put the dough and cooked everything for dinner, while we up to eleven, to ten, had to plant potatoes.

54.2 **Æмæ** **нæ** **алыварс** **картоф** **никæмæ-иу** **æрзадаид** , **махæн**
 æмæ нæ алыварс картоф никæмæ - иу æр- зад -айд махæн
 and NEG round potato nobody.ALL one PV grow CNTRF.3SG we.DAT

та-иу **уыди** **тынг хорз** .
 =та =иу уыд -и тынг хорз
 =CONTR =ITER be PST.INTR.3SG very good

And in the neighborhood no one could grew potatoes, and we always had very good [potatoes].

55.1 **Гъе** **уый** **хорз** **хъуыды кæнын** .
 гъе уый хорз хъуыды кæн -ын
 well DemDist.NOM good thought do PRS.1SG
 remember

I remember it well.

55.2 **Куадзæны** **бон** **райсомæй** **æмæ-иу** **картоф** **ныссагътам** **æмæ**
 Куадзæн -ы бон райсом -æй æмæ =иу картоф ныс- сагът -ам æмæ
 Easter INESS day morning ABL and =ITER potato PV plant PST.TR.1PL and

нæхи **ныхсадтам** , **æмæ** **гъе** **ныр**
 нæ= хи ны- хсад -т -ам æмæ гъе ныр
 POSS.1PL= REFL.GEN PV wash TR PST.TR.1PL and well now

байдыдта **бæрæгбон** , **æмæ-иу** **гъе** **уæд** , **уæдмæ-иу** **мамæ**
 ба- йдыд -т -а бæрæгбон æмæ =иу гъе уæд уæдмæ =иу мамæ
 PV begin TR PST.TR.3SG holiday and =ITER well then until.then =ITER mom

уже **скодта** **чъиритæ** , **дзидза** , **æйчытæ**
 уже с- код -т -а чъири -т -æ дзидза æйч -ыт -æ
 already PV do TR PST.TR.3SG cake PL NOM meat egg PL NOM

йедтæ-иу **цæттæ** **уыдысты** , **скуывта** ,
 йед -т -æ - =иу цæттæ уыд -ысты с- куывт -а
 HES PL NOM =ITER ready be PST.INTR.3PL PV pray PST.TR.3SG

æмæ-иу **ардыгæй** **изæрмæ** **та** **у** **бæрæгбон** .
 æмæ =иу ардыгæй изæр -мæ =та у бæрæгбон
 and =ITER from.here evening ALL =CONTR be.PRS.3SG holiday

Early in the morning of Easter Sunday we planted potatoes, washed ourselves, and then the celebration began, and then, by the time my mother had baked cakes, boiled meat, eggs - everything was ready, we offered up a prayer, and the celebration continued to the evening.

55.3 **Йер** **афтæ-иу** ... **афтæ-иу** **кодта** .
 йер афтæ =иу афтæ =иу код -т -а
 now so =ITER so =ITER do TR PST.TR.3SG

That's it ... so he did.

56.1 **Стæй** **цалынмæ** **гъе** **уыцы** **адæм** ... **Ему было восемьдесят семь лет** , **гъе**
 стæй цалынмæ гъе уыцы адæм семь лет гъе
 then until well that people well

уæд **ыл** **цыди** **афтæ** .
 уæд =ыл цыд -и афтæ
 then =3SG.ENCL.SUPER go PST.INTR.3SG so

And while the people ... He was eighty-seven years, he was then.

56.2 **Уый** **дæр** ... **æнæуый** **хæсты** **уыдис** , **æмæ**
 уый =дæр æнæуый хæст -ы уыд -ис æмæ
 DemDist.NOM =PTCL just war INESS be PST.INTR.3SG and

And... he was in the war, and returned on crutches, and so.

He was so healthy, but the trail of the war had left, and he died of it.

57.3 **Йæ** **къæхтæ** **уже** **афтæ** **йед** ... **цъæй** ... **сæ** **цъар** **чи**
 йæ= къæх -т -æ уже афтæ йед цъæй сæ=
 POSS.3SG= leg PL NOM already so HES ichor POSS.3PL= crust who

у , **уый** **стыыхсты** , **афтæ** **æмбыдис**
 у уый стыыхсты афтæ æмбий -ис
 be.PRS.3SG DemDist.NOM so rot PST.INTR.3SG

And his feet were already so ... oozing, skin peeled off them, and festered.

58.1 **Фæлæ** **æнæуый** **та** , **цард** **та** **афтæ** **хорз** **зыдта**
 фæлæ æнæуый =та цард =та афтæ хорз зыд -т -а
 but just =CONTR life =CONTR so good know TR PST.TR.3SG

Oh well, he knew the life so well.

58.2 **Æмæ** **афтæ** **æнхъæлдтон** , **бирæ** **хæттыты**
 æмæ афтæ æнхъæлд -т -он бирæ хæтт -ыт -ы
 and so think TR PST.TR.1SG a.lot.of time PL GEN

хъавыдтæн **ныффыссын** **мæнæ** **афтæ** **къæлиндар** , **ома**
 хъавыд -тæн ныф- фысс -ын мæнæ афтæ къæлиндар ома
 intend PST.INTR.1SG PV write INF there,that.is so calendar that is to say

кæцы **бон** , **къуыритæ** , **бæрæгбæттæ** **дæр** **куыд** **сты**
 кæцы бон къуыри -т -æ бæрæгбæ -тт -æ =дæр куыд сты
 what day week PL NOM holiday PL NOM =PTCL how be.PRS.3PL

уымæ **гæсгæ**
 уы -мæ гæсгæ
 DemDist ALL in accordance with

And I always thought, I was going many times to write down this calendar, that is, what a day, a week, how the holidays go.

58.3 **Куадзæн** ... **Йæхæдæг** **дæр-иу** **банымадта** ...
 Куадзæн йæхæдæг =дæр =иу ба- нымад -*0 =та
 Easter =PTCL =ITER PV count PST.INTR.3SG =CONTR

Easter ... He himself calculated...

59.1 **Ныр** **церковмæ** **фæцæуæм** , **чтобы** **узнать** , **Куадзæн** **кæд** **уыдзæни**
 ныр церков -мæ фæ- цæу -æм Куадзæн кæд уы -дзæни
 now church ALL PV go ALL Easter when be FUT.3SG

уый **та** **йæ** **нымадта** **æмæ** **йæ**
 уый =та =йæ нымад -т -а æмæ =йæ
 DemDist.NOM =CONTR =3SG.ENCL.GEN count TR PST.TR.3SG and =3SG.ENCL.GEN

афтæ **зыдта**
 афтæ зыд -т -а
 so know TR PST.TR.3SG

Now we go to church to find out when it will be Easter, but he calculated, and knew himself.

59.2 **Æмæ афтæ æнхъæлдтон** , **æмæ бирæ цæрдзæни** , **вечно**
 æмæ афтæ æнхъæлд -т -он æмæ бирæ цæр -дзæни
 and so think TR PST.TR.1SG and a.lot.of live FUT.3SG

цæрдзæни ... **Много раз я хотела записать вот по неделям как вот с Нового**
 цæр -дзæни раз я вот по как вот с
 live FUT.3SG

года точно .
 года точно
 exactly

And I thought he would live long, live forever ... Many times I wanted to write down week by week exactly, starting from the New Year.

59.3 **Æмæ йæ** ... **Неожиданно как-то** ... **Хоть** ... **Восемьдесят семь**
 æмæ =йæ семь
 and =3SG.ENCL.GEN

ыл **кæд цыди** , **уæддæр мæм афтæ**
 =ыл кæд цыд -и уæддæр =мæм афтæ
 =3SG.ENCL.SUPER when go PST.INTR.3SG still =1SG.ENCL.ALL so

касти , **нырма ... успею все сделать** .
 каст -и нырма
 seem PST.INTR.3SG so far

And suddenly ... somehow ... Though ... Though he was eighty-seven, still, I thought... I had time to do everything.

59.4 **Зæронд адæм цард тынг зыдтой** .
 зæронд адæм цард тынг зыд -т -ой
 old people life very know TR PST.TR.3PL

Old people were very well aware of life.

60.1 **Олег : Хорз** .
 Олег хорз
 Oleg good

Oleg: Good.

60.2 **Бузныг , стыр бузныг !**
 бузныг стыр бузныг
 thankful big thankful

Thank you, thank you!

61 **Зангиева Алла : Кæд уæ** **истæмæй срæвдз кодтам**
 Зангиева Алла кæд =уæ истæмæй с- рæвдз код -т -ам
 Zagnieva Alla if =2PL.ENCL.GEN by something PV ready do TR PST.TR.1PL

...
 Zagnieva Alla: If we have helped you with something ...

62.1 **Мадина** : **Уæдæ** !
Мадина уæдæ
Madina so

Madina: Of course!

62.2 **Тынг** .
тынг
very

Very much.

62.3 **Стыр бузныг уын** !
стыр бузныг =уын
big thankful =2PL.ENCL.DAT

Thank you so much!